

Nieuws uit de Egmontstraat

E-Nieuwsbrief van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen

25-03-2009 - nr 8

In dit nummer:

- [Edito](#)
- [In de kijker](#)
- [Genoteerd](#)
- [Kalender](#)
- [Over de grenzen](#)
- [Internationaal genoteerd](#)
- [Cijfers en letters](#)
- [In de pers](#)
- [FWO-Intern](#)

[Bekijk deze nieuwsbrief online](#)

[Klik hier om uit te schrijven](#)

Edito

Reeds meer dan 80 jaar is het FWO het kanaal bij uitstek voor de financiering van fundamenteel kennisgrensverleggend wetenschappelijk onderzoek. Het FWO is hierbij steeds op zoek naar mogelijkheden om de bestaande programma's te verbeteren of om via nieuwe initiatieven het onderzoek in Vlaanderen nog beter te dienen.

In dit streven kon het FWO steeds rekenen op de steun van de overheid. Zo zorgde de Vlaamse overheid er voor dat in de periode 2000 – 2008 de toelagen van het FWO met 48% stegen. Het FWO blijft echter ambitieus en heeft met het oog op het aantreden van een nieuwe Vlaamse bestuursploeg een Memorandum uitgewerkt met een aantal krachtlijnen voor de toekomst.

In deze economische moeilijke tijden, is het immers belangrijker dan ooit dat er voldoende wordt geïnvesteerd in het fundamenteel onderzoek. Dat vormt immers de basis voor economische groei en maatschappelijke welvaart op langere termijn.

Om het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen alle kansen te geven, is het belangrijk dat de volgende jaren de slaagkansen voor onderzoeksaanvragen zowel voor mandaten als projecten opgetrokken worden naar de internationaal vooropgestelde slaagpercentages van 33%. In het bijzonder voor de projecten wordt er ook gepleit voor het stimuleren van lange termijnprojecten en om projecten van uitzonderlijke kwaliteit volledig te financieren.

Voor het translationeel medisch onderzoek (de brug tussen fundamenteel en klinisch onderzoek), staat een nieuw centrum in de steigers. Maar dit onderzoek heeft nood aan goed opgeleide arts-onderzoekers. Het FWO wenst de specifieke categorie onderzoeksmandaten voor deze groep, die dankzij de FWO-financiering 50% tijd van hun klinische activiteiten kunnen vrijmaken voor onderzoek, uit te breiden - zoals ook aanbevolen door de VRWB.

Verder vraagt het FWO aandacht voor een verderzetting van reeds opgestarte initiatieven zoals Odysseus en Big Science. Ook voor de internationalisering, van essentieel belang voor de verdere

ontplooiing van het Vlaams wetenschapspotentieel, moeten de volgende jaren blijvende inspanningen geleverd worden.

Om al deze ambities te realiseren, heeft het FWO na ingroei 68 miljoen EUR extra nodig. De VRWB pleit voor 230 miljoen euro meer investering in onderzoek en ontwikkeling. Hiervan is 50% of 115 miljoen euro bestemd voor fundamenteel wetenschappelijk onderzoek; voldoende ruimte dus om de gerechtvaardigde vraag van het FWO te honoreren.

Elisabeth Monard

In de kijker

InBev-Baillet Latour Prijs voor Klinisch Onderzoek - NIEUWE OPROEP

Voor de Inbev-Baillet Latour Prijs voor Klinisch Onderzoek 2009 wordt een nieuwe oproep gelanceerd met uiterste indiendatum op **1 oktober 2009**. De oproep voor 2010 zal in oktober 2009 gelanceerd worden. Kandidaten die aan voorgaande oproepen hebben deelgenomen, kunnen zich opnieuw kandidaat stellen zolang ze niet eerder de prijs ontvangen hebben. Het formulier voor kandidaatstelling en het volledige reglement van de prijs zijn beschikbaar op onze [website](#).

Nieuwe prijzen: AIC -Academy of Immunology for Clinicians

In samenwerking met de [Academy of Immunology for Clinicians](#) (AIC) en met de ondersteuning van het farmaceutisch bedrijf [Abbott](#), reikt het FWO in samenwerking met het FNRS in 2009 drie nieuwe prijzen uit. Deze situeren zich in de gebieden reumatologie, gastro-enterologie en dermatologie en bedragen telkens 10.000 EUR.

De prijzen belonen een onderzoeker voor één tot drie belangrijke publicaties, die verschenen zijn (of aanvaard voor publicatie) tussen 1 mei 2006 en 30 april 2009. Het gepubliceerde artikel moet expertise in de immunologie en respectievelijk de reumatologie, gastro-enterologie of dermatologie aan elkaar koppelen. Meer informatie om te kandideren voor deze prijzen kan u vinden op onze [website](#).

De wetenschappelijke commissies hervormd

Zoals al eerder in deze kolommen beschreven, heeft de Raad van Bestuur in november 2008 de definitieve structuur van de nieuwe wetenschappelijke commissies goedgekeurd. Sinds januari zijn we druk in de weer met de praktische uitwerking. Om tegen 1 januari 2010 de nieuwe commissies operationeel te maken, dient er immers nog heel wat te gebeuren.

Een eerste belangrijke stap is de samenstelling van de nieuwe wetenschappelijke commissies, die in totaal bijna 500 leden zullen tellen. Om de continuïteit te garanderen, werd er geopteerd om alle 277 leden die zijn aangesteld na 1 oktober 2003 over te plaatsen naar de nieuwe structuur. Een oproep werd gelanceerd voor de nog 189 vacante plaatsen. Niet minder dan 900 nationale en internationale experts reageerden; nu kan de Ledencommissie aan de slag met de wetenschappelijke screening van hun sollicitaties. Het is de bedoeling om dit deel van de hervorming tegen de zomer af te ronden. In het najaar wordt er dan werk gemaakt van de overplaatsing van de honderden lopende dossiers naar de nieuwe commissiestructuur. Daarbij zal de input gevraagd worden van al wie op dit ogenblik een lopend dossier heeft bij het FWO.

Deze hervorming is een volgende belangrijke stap in het verder optimaliseren van de wetenschappelijke evaluatie door het FWO en heeft zo een belangrijke impact op al wie bij het FWO onderzoeksaanvragen indient. Daarom wil het FWO iedereen optimaal informeren.

Op donderdag 8 oktober 2009 is er dan ook een infonamiddag gepland. De hervorming van de

wetenschappelijke commissies zal uitgebreid worden toegelicht. Daarnaast zal ook het beleid van het FWO voor de volgende jaren worden voorgesteld. Ook over de FWO-evaluatieprocedure zal er kunnen gediscussieerd worden. U verneemt hier meer over in een volgende nieuwsbrief.

Wie nu reeds meer info wenst over de nieuwe commissies kan terecht op de FWO [website](#).

FWO Jaarboek 2008

2008 stond helemaal in het teken van de 80ste verjaardag van het FWO, met als hoogtepunt het grote evenement *Kennismakers, Dag van de Onderzoeker*. Meer dan 1.500 onderzoekers zakten op 23 oktober naar de Heizelvlakte af om deze hoogdag voor het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek mee te vieren. Het lag dan ook voor de hand dat deze feestelijke gebeurtenis ook in het Jaarboek 2008 een prominente plaats krijgt. Aan de hand van een fotoboek in de stijl van de jaren 1920 overlopen we nog een aantal hoogtepunten van deze dag. Daarnaast vindt u in dit Jaarboek zoals gebruikelijk de kerncijfers terug van het voorbije werkingsjaar.

Begin april kunt u het jaarboek online lezen op onze website. Op aanvraag sturen we een gedrukt exemplaar toe.

Tentoonstelling begint aan rondreis

Na haar première op *Kennismakers, Dag van de Onderzoeker*, was de tentoonstelling over 80 jaar FWO twee maanden te zien in het Paleis der Academiën in Brussel. Op 13 februari 2009 is ze dan gestart aan haar rondreis langs de Vlaamse universiteiten. De eerste halte was de Universiteit Hasselt waar de tentoonstelling, in aanwezigheid van de secretaris-generaal van het FWO, feestelijk werd geopend.

Aan de hand van grafieken, beeldfragmenten en een unieke databank, biedt deze interactieve tentoonstelling een overzicht van het vele baanbrekend onderzoek dat de afgelopen 80 jaar aan de Vlaamse universiteiten werd gevoerd. Bezoekers kunnen grasduinen in het onderzoek dat aan hun universiteit of onderzoeksgroep werd uitgevoerd. Een aantal hoogtepunten van dit onderzoek worden geïllustreerd met filmfragmenten en meer dan 400 foto's die nooit eerder zijn samengebracht.

Na Hasselt houdt de tentoonstelling halt in Leuven, waar ze vanaf 12 mei zal opgesteld staan in de Jubileumzaal van de K.U.Leuven. Een gedetailleerd overzicht van de volgende stopplaatsen kan u terugvinden in de rubriek "Kalender" verderop in deze Nieuwsbrief.

[terug naar boven](#)

Genoteerd

Frans ridderlintje voor Christine Van Broeckhoven

Op vrijdag 6 februari 2009 mocht prof. Christine Van Broeckhoven op de Franse ambassade de insignes van *Chevalier de la Légion d'honneur* ontvangen. Zij kreeg deze hoogste Franse onderscheiding voor haar onderzoek naar Alzheimer en andere zenuwziekten. Het *Légion d'honneur*, ingesteld door Napoleon, verzamelt vooral Fransen en enkele buitenlanders die zich verdienstelijk gemaakt hebben voor Frankrijk. Met haar ridderschap komt Van Broeckhoven in het gezelschap van onder meer politicus Herman De Croo, klimatoloog André Berger, maar ook van U2-zanger Bono en acteur Clint Eastwood.

Prof. Christine Van Broeckhoven is buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit van Antwerpen. Zij was FWO-mandaathouder van 1989 tot 1993. Tot 2006 maakte zij deel uit van de

wetenschappelijke commissies van het FWO. In 1995 ontving zij als eerste vrouwelijke onderzoeker de vijfjaarlijkse prijs van het FWO. Zij ontving in 1993 ook de prestigieuze Potamkin-prijs, ook gekend als de Nobelprijs voor onderzoek over dementie.

Chris Van den Wyngaert eerste Belgische rechter van Internationaal Strafhof in Den Haag

Oud-mandaathouder FWO, prof. Chris Van den Wyngaert, is op 1 maart 2009 aangetreden als rechter bij het Internationaal Strafhof in Den Haag. Een uitzonderlijk feit, het is immers van 1952 geleden dat België nog een magistraat bij de Verenigde Naties had.

Het Internationaal Strafhof behandelt zaken die te maken hebben met genocide, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. Zij zal gedurende negen jaar als rechter deze jonge rechtbank mee gestalte geven.

Prof. Chris Van den Wyngaert is gewoon hoogleraar aan de Universiteit Antwerpen. Aan het begin van haar carrière was zij mandaathouder en tot 1985 permanent onderzoeker bij het FWO. Sinds 2005 is ze ook permanent rechter bij het Internationaal Joegoslavië-tribunaal van de Verenigde Naties in Den Haag.

[terug naar boven](#)

Kalender

Indiendata prijzen

- Prijzen AIC - Academy of Immunology for Clinicians – 2009: 1 mei 2009
- Wetenschappelijke Prijs SCK•CEN Prof. Roger VAN GEEN 2009: 15 mei 2009
- Wetenschappelijke Prijs Foundation AstraZeneca Astma & COPD – 2009: 30 juni 2009
- ExxonMobil Chemical Prize 2009: 31 juli 2009
- Nieuwe oproep Inbev-Baillet Latour Prijs voor Klinisch Onderzoek – 2009: 1 oktober 2009

Data rondreis tentoonstelling

De tentoonstelling zal op de volgende data in de verschillende universiteiten te bezichtigen zijn:

Periode	Universiteit	Plaats
13/02/2009-31/03/2009	UHasselt	Inkomhal van de bibliotheek
12/05/2009 - 17/07/2009	K.U.Leuven	Jubileumzaal van de Universiteitshal (1 ^{ste} verdieping)
16/11/09 - TBC	UGent	McLeod Foyer
20/02/10 - 31/03/10	UA	

Evenementen

- [Synchrotron en Neutron Workshop](#): 23 april 2009 - Paleis der Academiën, Brussel
- Informatienamiddag Commissiehervorming : 8 oktober 2009 – Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS), Brussel

[terug naar boven](#)

Over de grenzen

Met de Beagle de wereld rond

Ter ere van het Darwinjaar, starten Canvas en de Nederlandse omroep VPRO dit najaar met de productie van *Beagle 2009 – in het kielzog van Darwin*. Gewapend met de nodige camera's wordt de legendarische reis van de Beagle – het schip waarmee Darwin de wereld rond reisde – overgedaan. De 10-maanden-durende expeditie zal in 41 uitzendingen in beeld worden gebracht. Voor de wetenschappelijke invulling zijn de programmamakers op zoek naar onderzoekers met creatieve ideeën. Bedoeling is wetenschap in meest ruime zin, op een aantrekkelijke en informatieve manier in de kijker te zetten.

De programmamakers lanceren daarom een oproep. Concreet wordt gevraagd om een wetenschappelijk project uit te werken dat aan boord (of aan land) kan uitgevoerd worden en dat leuke televisie oplevert. Alle voorstellen zijn welkom. Dit kan een experiment zijn, een debat of een uiteenzetting. Een link met Darwin of de Beagle hoeft er niet per se te zijn en het is zeker niet beperkt tot biologie.

Met al uw bruisende ideeën kunt u terecht bij [Dirk Draulans](#), de coördinator van het Vlaamse luik (Canvas). De volledige route van de reis en bijkomende informatie over de productie kunt u vinden op [deze](#) site.

[terug naar boven](#)

Internationaal genoteerd

Wetenschappelijk wangedrag en de preventie ervan: richtlijnen voor onderzoeksintegriteit

Research integrity is dezer dagen een vaak besproken thema. In tijden van *publish or perish* komen onderzoekers misschien net iets vaker in de verleiding om onderzoeksresultaten iets mooier voor te stellen dan ze in werkelijkheid zijn. Of om een studie die eigenlijk als één artikel had kunnen gepubliceerd worden, te spreiden over verschillende publicaties, en zo het wetenschappelijk dossier aan te dikken. Het zijn maar enkele voorbeelden van een waslijst aan praktijken die eigenlijk niet door de beugel kunnen.

De term *research integrity* betreft echter niet enkel het controleren en -waar nodig - sanctioneren van misbruiken, maar evengoed de preventie ervan. Zo bestaan in verschillende landen instanties die lessen voor studenten en jonge onderzoekers verzorgen in verband met het thema.

De *European Science Foundation* heeft recent aan dit thema een *Member Organisation Forum* gewijd, waaraan het FWO participeert. Ook is er een Europees netwerk van *Research Integrity Offices* (ENRIO) dat geregeld samenkomt om *best practices* uit te wisselen en te overleggen.

Het FWO wil samen met universiteiten en onderzoeksinstellingen een geheel van richtlijnen uitwerken die praktisch en efficiënt zijn. Daarover wordt overleg met de betrokken actoren opgestart.

De plaats van ESF in het Europese Wetenschappelijke landschap

Op de [Eufordia](#) conferentie eind februari stelde de Expert Group onder leiding van prof. Rietschel in première de evaluatie van het 6de EU-Kaderprogramma voor.

Hoewel het 7de Kaderprogramma nog loopt tot 2013 bevat het rapport al een aantal aanbevelingen naar het 8ste Kaderprogramma toe.

Voor wie begaan is met het fundamenteel kennisgrensverleggend wetenschappelijk onderzoek, is vooral de aanbeveling betreffende de European Research Council (ERC) interessant: "De oprichting van ERC was een zeer belangrijke stap voor het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Er dient over gewaakt dat de operationele vrijheid en financiële autonomie van de ERC ook op langere termijn niet in het gedrang komt."

Om dit laatste te garanderen, pleit de Expert Group er voor om het management van ERC toe te wijzen aan een pan-Europees agentschap, waarvan de autoriteit erkend wordt door de verschillende lidstaten. De Expert Group stelt de European Science Foundation (ESF) voor. ESF is een vereniging van 80 Europese organisaties, waaronder het FWO, die op nationaal niveau onderzoek financieren. Het FWO steunt hun pleidooi voor een onafhankelijke koers van de ERC. ESF heeft alvast ervaring in het beheren van pan-Europese onderzoeksprogramma's.

De toekomst van de ERC zal zeker een aandachtspunt zijn wanneer in 2010 op Vlaams en Belgisch niveau de gesprekken starten over het opstarten van het 8ste Kaderprogramma.

[terug naar boven](#)

Cijfers en letters

Massale belangstelling van (inter)nationale experts

Van 1 februari tot en met 6 maart 2009 lanceerde het FWO een oproep aan wetenschappers in binnen- en buitenland om zich kandidaat te stellen als expert voor onze wetenschappelijke commissies.

Het vacaturebericht werd via het FWO- netwerk nationaal en internationaal verspreid. De respons op de meer dan 180 vacatures was dan ook zeer ruim. Het FWO ontving 881 kandidaatstellingen. Deze zijn als volgt verdeeld:

	Experten uit Vlaamse instellingen (76 vacatures)	Experten uit niet-Vlaamse instellingen (113 vacatures)
man	347	293
vrouw	126	115
totaal	473	408

Aantal aanvragen in stijgende lijn

Zoals de voorbije jaren is ook dit jaar het aantal aanvragen voor een onderzoeksmandaat (sterk) gestegen.

Mandaat	Aantal vorig jaar	Aangevraagd 2009-2010
Aspirant	718	826 (+15%)
Aspirant hernieuwing	175	205 (+17%)

Bijzondere doctoraatsbeurs	5	6 (+17%)
Klinische doctoraatsbeurs	9	9
Postdoctoraal onderzoeker	512	599 (+17%)
Postdoc onderzoeker - 1 ^{ste} en 2 ^{de} hern.	124	127 (+3%)
Fundamenteel klinische mandaten	21	22 (+5%)
Fundamenteel klinische mandaten hern.	5	4 (-20%)

[terug naar boven](#)

In de pers

FWO in de pers

18 december: Spirometrie in de eerste lijn (De Huisarts)
18 december: Foundation AstraZeneca Asthma & COPD Award (De Huisarts)
18 december: Foundation AstraZeneca Asthma & COPD Award (Le généraliste)
8 januari: VIB en IMEC willen baanbrekend hersenonderzoekscentrum lanceren (Trends)
21 januari: Surbhi Malhotra postdoctoraal onderzoekster, Instituut voor Vaccin- en Infectieziekten
"Herman heeft enorm veel geduld (Gazet Van Antwerpen)
24 januari: Dossier Engenieering en Productie (Jobat)
9 februari: Breng uw lichamelijke en geestelijke conditie in kaart (Industrie)
9 februari: Faites le point sur votre condition psychique et mentale (Industrie)
12 februari: Eerste Hercules investeringen in onderzoeksinfrastructuur (Trends)
20 februari: Nutteloos onderzoek slurpt miljoenen op (De Morgen)
3 maart: Nieuwe rector wordt een man (De Standaard)

[terug naar boven](#)

FWO-Intern

Personalia

- Indiensttreding:

- Johan Smets, medewerker reiskredieten sinds 1/2/2009
- Soizik Van Huele, documentalist sinds 16/2/2009

- Overlijden:

- Peter Burrough (+ 09/01/2009)
Commissielid E8 (1/10/1999 – 30/09/2005)

- Jaap Kruithof (+ 25/02/2009)
Commissielid C3 (07/03/1969 – 30/09/1988)

- Bert Geerts (+ 24/01/2009)

Plaatsvervangend lid FWO-ledencommissie (10/03/2007 – 23/01/2009)